

“KÜRESEL TİCARET: POLİTİKADAN EYLEME” KONFERANSI AÇILIŞ KONUŞMASI

Erol Bilecik - TÜSİAD Yönetim Kurulu Başkanı

21 Eylül 2017, Conrad Bosphorus Hotel

Sayın Bakanım, Saygıdeğer Konuklar ve Değerli Basın Mensupları,
TÜSİAD adına sizleri saygıyla selamlıyorum.

Dünya ekonomisi muazzam bir hızla yeni bir sanayi devrimini ve dijital dönüşümü yaşıyor. Küreselleşme ve uluslararası ticaretin son yıllarda hiç olmadığı kadar sorgulandığı ve tehdit altında olduğu yıllardayız. Bu dönemde böyle bir toplantıda buluşarak farklı açılardan küresel ticareti konuşmanın son derece önemli olduğunu düşünüyorum. Geçtiğimiz yıl dünya ticareti, 2008'deki küresel finansal krizden bu yana %1.3 ile en düşük büyüme oranını gerçekleştirdi ve 15 sene sonra ilk kez küresel ticaret, 2.3 olan küresel büyümeden daha yavaş yükseldi. Ticarete bu yıl büyümenin olumlu olması ve önümüzdeki yıl da bu toparlanmanın devam etmesi bekleniyor. Buna ek olarak, geçtiğimiz yıl ABD ve Avrupa ülkelerinde çok güçlü biçimde hissedilen popülizm rüzgârı da şimdilik dinmiş gibi gözüküyor. Ancak belirsizlikler ve riskler devam ediyor.

Küreselleşmenin tüm ülkelerde refah yarattığı ve ekonomik büyümeyi desteklediği bugün yaygın bir görüşken, bu büyümeden doğan kazançların topluma eşit bir şekilde dağıtılmadığı düşüncesi, popülist politikaların etkisini arttırmasına neden oldu. Son dönemde Bretton Woods sistemi ve kurumlarının etkinliği ciddi şekilde sorgulanmaya başladı, ekonomik korumacılığın alanı ise genişledi. ABD'de Trump'ın başkanlığı ile birlikte dünyanın en büyük ekonomilerini kapsayan yeni nesil ticaret anlaşmalarından Trans Pasifik Ortaklığı'nın iptal edilmesi, Transatlantik Ticaret ve Yatırım Ortaklığı'nın şimdilik rafa kalkması, hatta uzun süredir yürürlükte olan NAFTA'nın yeniden müzakere edilmesinin gündeme gelmesi, küresel ekonomik düzenin geleceğinin sorgulanmasına sebep oldu. Bu belirsizlik ortamını ve gelecekte bizi bekleyen fırsatlar ve zorluklar konferansımızın ilk oturumunda tartışılacak.

Biraz da Türkiye'den bahsetmek istiyorum. Son yıllarda dünyadaki korumacılık trendinden ülke olarak biz de nasibimizi aldık. Özellikle ilave gümrük vergisi mekanizmasıyla birçok sektör ve ürün için ithalatı zorlaştırıcı tedbirler alındı. Küreselleşmenin ivme kazandığı çağımızda uluslararası ticaret yaygınlaştıkça rekabet arttı ve ülke içinde bazı sektörlerde gelir kaybı oluştu. Kamunun bu sorunun çözümü için gerekli adımları atmasını olumlu buluyoruz. Bununla birlikte, korumacılık tedbirlerine sıklıkla başvurulmasındansa

teknoloji ve inovasyon çağında daha verimli üretim yapmak ve katma değeri yüksek ürünlerin üretimine yönelmek önceliğimiz olmalı. Bu sayede rekabet gücümüzü arttırmak, kalkınma hedeflerimize ulaşmak mümkün olacaktır.

Türkiye'nin dış ticaret politikasına değinirken, AB ile Gümrük Birliği için ayrı bir parantez açmak istiyorum. Gümrük Birliği bizim için gümrük tarifelerinin indirilmesinin çok daha ötesinde anlam taşıyor. Yürürlüğe girdikten sonraki 20 yılı aşkın sürede Gümrük Birliği, birçok sektörde önemli dönüşümler yaşanmasını sağladı. Türkiye ekonomisinin dışa açılma süreci ve küresel ekonomiye entegrasyonu hızlandı, Avrupa Birliği'ne üyelik yolunda büyük bir adım atıldı. Bugün geldiğimiz noktada, en büyük ticari ortağımız olan Avrupa ile sadece malların değil, hizmetlerin ve tarım ürünlerinin de dahil olduğu daha kapsamlı ve daha modern bir anlaşma için müzakerelerimiz devam ediyor. Üyesi olduğumuz Avrupa İş Dünyası Konfederasyonu BusinessEurope da Gümrük Birliği'nin güncellenmesine desteğini geçtiğimiz Mayıs ayında katıldığımız Malta'da yapılan Başkanlar Konseyi toplantısında açıkça ifade etti.

Gümrük Birliği'nin güncellenmesi müzakerelerinin başarıya ulaşması halinde, Türkiye ekonomisi ve Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne üyelik süreci üzerinde 20 yıl öncesine benzer bir olumlu etki yaratacaktır. Bunun yanısıra ülkemizin dijitalleşme ile tetiklenen yeni ekonomik düzeni ve Dördüncü Sanayi Devrimini yakalamasına; Türkiye ekonomisinin 21. yüzyıl uluslararası ticaret sistemine ve küresel değer zincirlerine entegrasyonuna bir kaldıraç görevi görecektir.

Bu nedenle, müzakerelerin siyasi gerginlikler nedeniyle beklemeye alınmaması, sekteye uğratılmaması gerekiyor. Konuşmamın başında da belirttiğim gibi, ticareti salt kendi içinde değerlendirmek doğru değildir. Kimi zaman güçlü ticari ilişkiler ülkeleri birbirine yakınlaştırırken, kimi zaman da dış politikanın ticaret üzerinde olumlu-olumsuz etkileri oluyor. Bu çerçevede, bölgesel ve küresel düzeyde kurulacak iyi ilişkilerin ülkemiz ekonomisi için oldukça faydalı olacağını vurgulamak isterim.

Uluslararası ticaretin önemli bir parçası ve tamamlayıcısı da gümrük uygulamalarıdır. Dış ticarete rekabet gücümüzü arttırmanın yolu dijital ekonomi çağında dış ticaret ve gümrük uygulamalarımızı daha etkin ve işlevsel bir şekilde yapmaktan geçiyor. Hepinizin bildiği gibi, günümüz dünyasında hız oldukça önemli. Böyle bir ortamda gümrük işlemlerinde evraklardan kurtularak dijitalleşme yönünde atılacak adımlar ticaretimizi hızlandıracak ve dış ticaretin maliyetini düşürecektir.

Son olarak, çok önem verdiğimiz bir konuya değinerek konuşmamı tamamlamak istiyorum. Küresel ekonomi ve uluslararası ticarete önemli değişimlerin yaşandığı ve daha fazlasının da beklendiği bu dönemde, Türkiye'nin ön plana çıkabilmesi için ciddi ve kapsamlı bir dış ticaret politikası oluşturulmasının gerekli olduğunu düşünüyoruz. Önümüzdeki dönemde teknolojik gelişmelerin üretimi ve ekonomiyi nasıl dönüştüreceğini dikkate alarak, kamunun diğer eylem ve kalkınma planlarıyla uyumlu, makro düzeyde vizyonumuzu ortaya koyan bir politikanın hazırlanması halihazırda dış ticareti arttırma ve daha dengeli hale getirmek için yapılan çalışmaların verimini arttıracaktır. Hem değişen dünya düzeni, hem de başta en büyük ticaret ve yatırım ortağımız AB olmak üzere diğer ülke ve bölgelerin ticaret politikalarını dikkate alan bu politikanın başta iş dünyası olmak üzere tüm paydaşların katkı sağlayabileceği ve şeffaf bir şekilde hazırlanması, etkinliğini daha da arttıracaktır.

Bu konferansın çıktılarının ülkemizde dış ticaret politikasının oluşturulmasına katkı sağlaması temennisiyle sizlere bir kez daha teşekkür ediyor ve hepinizi saygıyla selamlıyorum.

*